

HVC NIEUWS

BRIEF

A. Roderick foto

CAPELLE

10,32

Dief- en duifhuisje!

NIEUWSBRIEF

maart 1998

De HVC-NIEUWSBRIEF wordt uitgegeven door de Historische Vereniging Capelle aan den IJssel en verschijnt viermaal per jaar. De leden ontvangen de Nieuwsbrief gratis.
De contributie van de vereniging bedraagt f.25,00 per jaar; voor 65-plussers en CJP-leden f.15,00.

INHOUD

390 Programma ledenvergadering

392 Balans per 31.12.1997

393 Begroting voor 1999

394 Jaarverslag 1997

396 Genootschap "Leerzaam en eenvoudig" vervolg

399 Het Historisch Museum

401 Het Dief- en Duifhuis

402 Oudheidkamer Nieuwerkerk aan den IJssel

403 Lijst van bestuursleden en adviseurs

PROGRAMMA VAN DE LEDENVERGADERING VAN 8 APRIL 1998

Het bestuur nodigt U hierbij uit voor de jaarlijkse ledenvergadering, die zal worden gehouden op woensdag 8 april 1998 in het Historisch Museum gevestigd in het Jan Anne Beijerinckgemaal, Bermweg 13 te Capelle aan den IJssel.

De ledenvergadering begint om 19.30 uur en duurt tot 20.30 uur. Na de daarop volgende pauze is de bijeenkomst openbaar.

PROGRAMMA

1. Opening door de voorzitter
2. Mededelingen
3. Goedkeuring van de notulen van de ledenvergadering van 24 april 1997. Deze notulen kunt U vinden in de nieuwsbrief van juli 1997 en zijn bovendien ter plaatse verkrijgbaar.
4. Jaarverslag 1997
5. Jaarrekening over 1997
6. Verslag kascontrôlecommissie
7. Goedkeuring jaarrekening 1997
8. Begroting 1999
9. Verkiezing bestuursleden
Statutair zijn aan de beurt van aftreden de heren S.Elhorst, C. van Beusekom en A.Huisman. De heren Elhorst en Van Beusekom stellen zich voor herverkiezing beschikbaar, de heer Huisman heeft te kennen gegeven te willen aftreden. Er wordt voorgesteld in zijn plaats de heer H.Nijman, thans adviseur, als bestuurslid te benoemen.
Zittende bestuursleden zijn mevrouw A.Swets en de heren H.G.Gerritsen, J. de Gier, P. van der Vaart en T.Verkaik.
Als adviseurs treden op de heren dr.J.W.Verkaik, A.M. den Boer en H.Nijman.
10. Verkiezing lid kascontrôlecommissie
Aan de beurt van aftreden is mevr. N.B.Breedijk-Kortleve. Het tweede lid is de heer R. van Wijk.
11. Rondvraag
12. Sluiting

Na een pauze van ongeveer 15 minuten zullen de heren J.W.A.J.Damsteeg en P.J.C.Weyling van de Stichting Beijerinckgemaal een lezing met dia's verzorgen met de titel "Het verhaal van ons gemaal".

Historische Vereniging Capelle aan den IJssel

Balans per 31.12.1997

Bezittingen	1996	1997	Schulden	1996	1997
Girorekening	7.277,33	18.412,73	Eigen vermogen	14.908,96	18.181,48
Girorenterek.	2.079,25	150,88	Inv. oude pand.	500,00	500,00
ABN-AMROriant	13.446,36	31.863,49	Voorz.jaarboek	8.000,00	8.000,00
Kas	706,02	16,88	Res.inr. Museum		15.000,00
Vitrines	3.000,00	2.500,00	Kruisposten	4.600,00	12.262,50
Computer	1.500,00	1.000,00			
Totaal	28.008,96	53.943,98	Totaal	28.008,96	53.943,98

Resultatenrekening per 31.12.1997

Uitgaven	Inkomsten
Afschrijving computer	500,00
Afschrijving vitrines	500,00
Dief- en Duifhuis	1.246,69
Depot zolder	2.496,20
Historisch Museum	43.868,13
Huur Hist. Museum	1.333,35
Onkosten vrijwilligers	2.150,00
Nieuwsbrieven	1.743,79
Bestuursk./kantoorart.	525,20
Aankoop hist. materiaal	200,75
Organisatiekosten	366,75
Vakbladen/Lidmaatschap.	350,10
Verzekeringen	431,66
Winst - saldo	4.190,47
Totaal	58.985,14

Capelle Stichting

3272.52

Toelichting bij de balans:

Reservering inr. Museum: door de sponsoring van fa.Twigt (vloerbedekking), fa.Groeneveld (verlichting), aannemer Hybeco (wandpanelen) is dit het restant van de gift van de ~~Stichting De Roo van Capelle~~ *Capelle*

Kruisposten : van de gem. ontv. subs. voor 1998 fl. 12.060,--
 nog te betalen km-vergoeding in 1997 302,50
 ===== 12.362,50
 voorschot hr. Verkaik 100,--
 =====
 over fl. 12.262,50

Toelichting bij de resultatenrekening:

Giften: ontvangen in het Dief- en Duifhuis en Historisch Museum

Capelle
 Gift van Stichting De Roo van Capelle zijnde fl. 47.000,-- is bestemd voor de inrichting van het Historisch Museum.

De uitgave voor de nieuwsbrieven zijn drukkosten en porto.
 Verzending is dit jaar twee maal gesponsord door de heer R.P.F. de Groot.

Historische Vereniging Capelle aan den IJssel

Begroting voor 1999

Inkomsten	Uitgaven
Contributie	4.000,--
Subsidie gemeente	20.100,--
Rente	1.000,--
Giften	1.000,--
Gemeente stim.vrijw.	1.600,--
Totaal	27.700,--

Nieuwsbrieven	1.500,--
Bestuurskosten	500,--
Huur Historisch Museum	8.000,--
Gas/electra	
Historisch Museum	5.000,--
Vakbladen	400,--
Verzekeringen	500,--
Dief en Duifhuis	1.000,--
Depot zolder	3.000,--
Onkosten vrijwilligers	7.200,--
Telefoon	500,--
Onvoorzien	100,--
Totaal	27.700,--

In het Historisch Museum

(gevestigd in het J.A.Beijerinck-gemaal) te koop:

"Het kasteel van Capelle 1275-1525"

tekst dr. J.W.Verkaik foto's H.Nijman prijs f.4,75

"De polders van Capelle aan den IJssel"

P.Breedijk prijs f.19,75

Openingstijden Historisch Museum

elke zaterdag van 13.00 tot 16.00 uur

JAARVERSLAG 1997

1997 was een belangrijk jaar voor de HVC. Na jaren van overleg met de Stichting tot behoud van het gemaal Jan Anne Beijerinck, werd het voormalige ketelhuis van het gemaal door de stichting tot museum verbouwd en door de HVC gehuurd.

Naast een tentoonstellingsruimte van ongeveer 100 m² en een vide, zijn een hal, een pantry en een - ook voor rolstoelers toegankelijk - toilet aangebracht.

Dank zij een ruime bijdrage van de Van Cappellen-stichting konden wij het museum inrichten. De openingstentoonstelling met de titel "Het kasteel van Capelle 1275-1525" en de machinekamer van het Beijerinck-gemaal zijn iedere zaterdag van 13.00 tot 16.00 uur voor het publiek geopend.

Op 25 oktober werd het Historisch Museum door burgemeester J. Verbree feestelijk geopend. Een verslag hiervan heeft U in de vorige Nieuwsbrief kunnen lezen.

In het Dief- en Duifhuis werd in de loop van het jaar electriciteit aangelegd met medewerking van Eneco, Ballast Nedam en de firma Groeneveld. Het was in 1997 elke eerste zaterdag van de maand geopend van 13.00 tot 16.00 uur. Er waren 3 tentoonstellingen te bezichtigen: "1574 - De IJsseldijk door prins Willem van Oranje doorgestoken", "De rivier, de veren en de brug" en "Van postkoets tot metro". Vooral voor de laatste tentoonstelling was de belangstelling overweldigend. Er werd besloten het Dief- en Duifhuis gedurende de wintermaanden te sluiten ter voorkoming van schade aan het tentoongestelde materiaal door kou en vocht. Vanaf april zal de eerste expositie weer te bezichtigen zijn.

Op 13 september werd, in samenwerking met de gemeente, de Open Monumentendag met het thema "School als monument, monument als school" georganiseerd. In de muziekschool in de Van Cappellen-stichting was een tentoonstelling over dit onderwerp ingericht, die door zeer veel mensen werd bezocht. De regentenkamer in de Van Cappellen-stichting en de overige voor het publiek opengestelde historische gebouwen trokken eveneens veel belangstelling.

Op 24 april vond de jaarlijkse ledenvergadering plaats, waarbij een lezing werd gehouden door de heer M.L.M. van Ruiten van het

Nationaal Schoolmuseum over "De geschiedenis van de school in Nederland". De vergadering werd goed bezocht.

25 oktober 1997
Feestelijke opening van het Historisch Museum

Onder auspiciën van de HVC werd het boek "De polders van Capelle aan den IJssel", geschreven door de heer P. Breedijk, uitgegeven door de heer A. van Wijngaarden van de AVW Vakpers B.V. te Capelle aan den IJssel.

De HVC-Nieuwsbrief verscheen in 1997 viermaal. Bij de diverse tentoonstellingen werden boekjes samengesteld met bijzonderheden over de betreffende tentoonstelling. Deze werden gratis aan de bezoekers ter beschikking gesteld.

In het depot 's-Gravenweg 325 is het gehele jaar door 8 vrijwilligers hard gewerkt aan het repareren en registreren van het aanwezige materiaal.

Eind december 1997 bedroeg het aantal leden 201.

GENOOTSCHAP "LEERZAAM EN EENVOUDIG" (VERVOLG)

In het begin werden de vergaderingen nog trouw bezocht. De vergadering begon met de opening door de voorzitter. Vervolgens werden de notulen van de vorige vergadering gelezen en enige zaken afgehandeld, zoals het voorstel of ballotage van nieuwe leden.

Na dit zakelijke gedeelte mochten de gasten binnenkomen: dames, vrienden of zonen van de leden.

Aan het begin van het jaar wordt een rooster van de lezingen opgesteld met vermelding van de namen van degenen die een lezing zullen houden. Een enkele maal wordt geruild. De lezingen bestaan uit eigen werk of het voorlezen van een dichtstuk.

De lezingen gaan over zeer brave onderwerpen, stichtelijk en onderwijzend. Bijvoorbeeld over onsterfelijkheid en over brave kinderen. Gedichten over liefde voor het vaderland, over het overlijden van een dierbare en over het nut van de godsdienst. Over deugd, liefde en vriendschap. Ook zijn er geschiedkundige lezingen, b.v. over Wilhelm Tell.

Eén van de leden heeft een gedicht gemaakt: "Hulde aan de oprichter van dit genootschap" (ds. Van Schagen). Hierna worden op de vergadering gedichten voorgelezen, die niet zelf geschreven zijn, b.v. van Tollens die in zijn tijd enorm populair was.

Buiten deze avonden gebeurt er in de vereniging weinig. Eenmaal is er iets bijzonders. Het lid Klaas Schouten heeft een kind gered en krijgt hiervoor een medaille van de Maatschappij tot Redding van Drenkelingen te Amsterdam. Deze medaille wordt tijdens een vergadering van het genootschap uitgereikt.

Zo kabbelt de vereniging nog jaren voort. Soms worden er nieuwe leden genoemd, maar in de notulen wordt niet gesproken over bedankjes. Het is waarschijnlijk dat de meeste leden komen voor de gezelligheid en dat de stichting en veredeling van de leden minder aandacht krijgt.

Totdat het jaar 1830 aanbreekt. Dan krijgt de Belgische kwestie alle aandacht. Het hele land is verontwaardigd dat de Belgen in opstand komen tegen Willem I. In 1831 vertrekken jongelieden, b.v. studenten, naar België waar ze meevechten in de Tiendaagse Veldtocht. Ook enige

zonen van leden van "Leerzaam en Eenvoudig" gaan mee. Na afloop worden ze als helden geëerd. Vele gedichten worden aan hen gewijd, door beroepsdichters, maar ook door amateurs. Het genootschap geeft zelf ook gedichten uit, o.a. één over Van Speyk.

Daarna gaat alles weer zijn gewone gang. Er komen in de loop der jaren wijzigingen van de wetten, vermoedelijk omdat de belangstelling en het ledental sterk verminderd zijn.

In 1853 komt er een nieuwe uitgave van de wetten. Er blijken nogal wat veranderingen aangebracht. De doelstelling is veranderd. In 1823 ging het om "bevordering van zodanige kennis en wetenschappen die het verstand versieren en het hart veredelen". Nu gaat het om "bevordering van kundigheid die het verstand versieren en het hart veredelen", benevens een beschaafd en gezellig verkeer. Het gezelligheidsaspect speelt blijkbaar een grotere rol dan in 1820. Er worden ook wetten gewijd aan de versnaperingen, zij het wel op eigen kosten. Geen sterke drank, maar eventueel wel wijn. Een daartoe aangestelde commissie zal voor deze wijn zorgen.

Verder blijkt er nu een custos of huisbewaarder/conciërge te zijn. Deze moet de convocatiebiljetten, de boeken en papieren voor de secretaris rondbrengen en de secretaris bijstaan tijdens de vergaderingen. Hij geniet een klein inkomen naar verhouding van het aantal vergaderingen.

Er is ook geen verschil meer tussen werkende en niet-werkende leden. Over buitengewone leden wordt helemaal niet meer gesproken.

De tijd van de vergaderingen, die van 5 tot 8 uur was, wordt nu van 6 tot 9 uur. Het bedrag van de boetes is verlaagd. Als men niet aanwezig is bij het voorlezen van de naamlijst, moet men 10 cent betalen en bij algehele afwezigheid 25 cent. De contributie bedraagt de eerste 3 maanden een gulden. Degene die in het tweede halfjaar lid wordt, betaalt slechts de halve contributie.

Het aantal vergaderingen wordt minder. In 1857 de eerste 4 maanden en dan vanaf september weer 4 maanden. In 1871 en 1873 weer een maand minder. In 1874 bijeenkomsten in januari en februari, en van oktober tot december. De opkomst wordt hoe langer hoe kleiner. In de jaren zestig zijn er b.v. maar 16 leden aanwezig. Als dit nog verder afneemt, besluit men tegen 1879 het genootschap maar op te heffen. Dan zijn er soms maar 6 of 7 leden aanwezig en men kan toch moeilijk

een bekend spreker uitnodigen voor zo'n klein gezelschap.

De ledenlijsten uit de laatste jaren zijn bekend. De dominee L.Doedes is lid, verder de gemeenteraadsleden Lans en Den Boer, het schoolhoofd K.Nissel, de oude burgemeester J.E de Voogt en de nieuwe N.W.Schalijs. Verder de steenfabrikanten G.W.Lans en A.C.Mijnlieff. Dus allen welgestelde burgers.

Op de vergaderingen leest men geen eigen werk meer voor, maar gedichten van Beets, Tollens en De Genestet. Als sprekers worden buitenstaanders uitgenodigd, o.a. François Haverschmidt en ds. Stuart van Kralingen. W.Brouwer, hoofdonderwijzer te Barendrecht leest een verhaal voor met de titel "De pastorie-engel", Van den Broek uit Moerkapelle over het voorjaar en de vrouwen, Zimmerman over de Joden in Suriname, de heer Lalleman uit Moordrecht over het onderwijs en verder ds.Craandijk uit Rotterdam. In februari 1878 is er een bijzonder onderwerp: prof. Grothe uit Delft behandelt de telefoon die toen in opkomst was.

Het aantal vergaderingen is dan sterk teruggelopen: in 1877 nog maar drie en wel in januari, november en december. Er komen nog wel enkele nieuwe leden bij, maar de opkomst blijft klein. Het aantal voorgelezen gedichten is groot. De leden doen zelf niet veel meer. De doelstelling van de vereniging om de mensen wat te leren raakt op de achtergrond. Als men nog wel komt, is dat veelal voor de gezelligheid, maar hoe kleiner de groep wordt des te minder wordt ook de gezelligheid. In 1879 besluit men dus het genootschap maar op te heffen. De bezittingen van de vereniging alsmede de notulenboeken, worden overgedragen aan de gemeente die ze in haar archief zal opbergen. Onder die bezittingen zijn o.a. een speciale stoel voor de president alsmede een voorlezerstafel. De voorzitter mag als aandenken de hamer houden.

En zo gaat het genootschap "Leerzaam en Eenvoudig" roemloos ten onder.

Mevr. H.Goudappel

HET HISTORISCH MUSEUM

Aan het begin van dit jaar werd, naast de tentoonstelling "Het kasteel van Capelle 1275-1525", een kleine expositie van oude gereedschappen ingericht. Het materiaal hiervoor kwam uit ons depot.

Op 31 januari 1998 werd door wethouder mevr. D.Kroos-van der Meijden de tentoonstelling "Beatrix - 60 jaar - Capelle" geopend. Niet alleen op de zaterdagmiddagen ontvingen we veel bezoekers, maar daarnaast kwamen groepen belangstellenden o.a. uit Rotterdam, Krimpen aan den IJssel en Capelle. Deze tentoonstelling loopt tot en met zaterdag 30 april.

Wethouder D.Kroos-van der Meij tijdens de opening van de expositie Beatrix - 60 jaar - Capelle op 31 januari 1998

Senioren van "de Wingerd" te Krimpen aan den IJssel op bezoek in het Historisch Museum

In samenwerking met de afdeling Welzijn van de gemeente hebben wij de groepen 7 en 8 van de basisscholen uit Capelle en de deelgemeente Prins Alexander uitgenodigd voor een bezoek aan de tentoonstelling "Het kasteel van Capelle 1275-1525". Er hebben zich inmiddels scholen gemeld, waarvan één groep reeds een bezoek aan het museum heeft gebracht. De groepen worden vakkundig rondgeleid door onze adviseur dr. J.W. Verkaik.

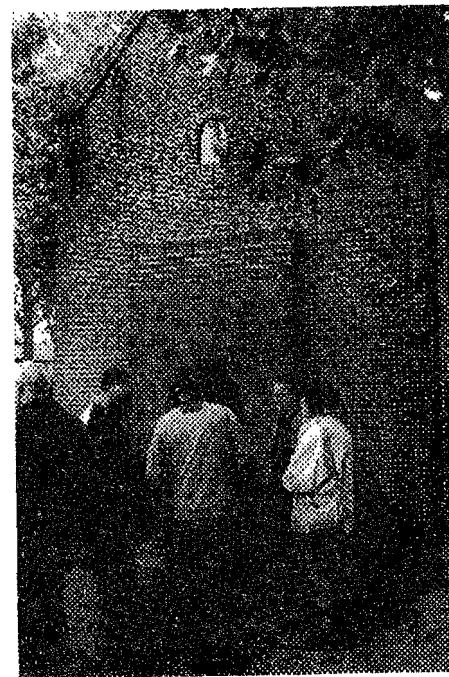
Door het bestuur is besloten de tentoonstelling "Steengoed" op de Open Monumentendag in september in het Historisch Museum te houden. Op het ogenblik worden bovendien voorbereidingen getroffen om ter gelegenheid van het schoonmaken van de Hollandse IJssel, met medewerking van de provincie Zuid-Holland en in samenwerking met andere gemeenten langs de IJssel, op meerdere plaatsen een tentoonstelling in te richten. Voor ons is het onderwerp "waterhuishouding" gekozen. Hiervoor zal samenwerking worden gezocht met Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap Schieland.

HET DIEF- EN DUIFHUIS

Door de werkgroep bestaande uit Anna Swets, Kees van Beusekom en Jaap de Gier is een plan opgesteld voor het opnieuw inrichten van het kleinste museum.

Op 4 april a.s. wordt het museum heropend met de tentoonstelling "Scholen in Capelle". Het plan is om op 1 augustus 1998 deze tentoonstelling te vervangen door een expositie over De Oude Plaats. Hiervoor zullen besprekingen worden gehouden met het bestuur van de buurtgroep "De Oude Plaats".

Het Dief- en Duifhuis zal op de eerste zaterdag van de maand voor het publiek zijn geopend van 13.00 tot 16.00 uur.

Bezoekers tijdens een expositie in het Dief- en Duifhuis

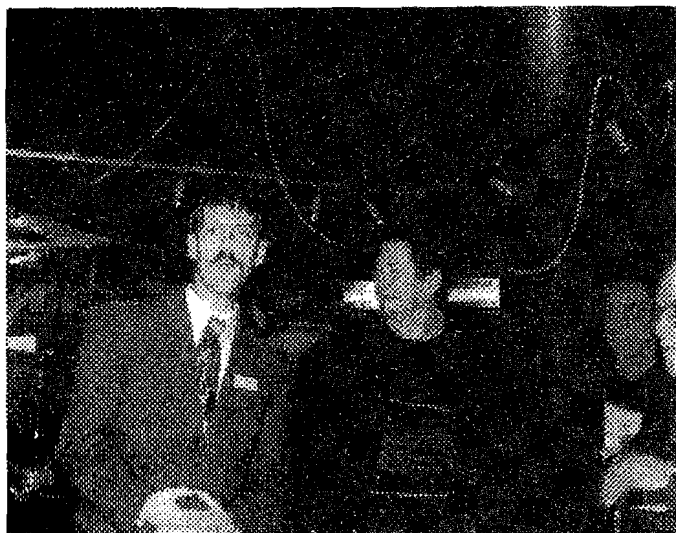
BEZOEK AAN OUDHEIDKAMER NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL

Het bestuur van de Oudheidkamer te Nieuwerkerk aan den IJssel nodigt de HVC-leden uit tot een bezoek op zaterdag 9 mei 1998 om 11.00 's morgens. De Oudheidkamer is gevestigd in de boerderij "Nooitgedacht", 's-Gravenweg 8 te Nieuwerkerk aan den IJssel.

Op 24 januari j.l. bracht een grote groep leden van de Historische Vereniging Nieuwerkerk aan den IJssel een bezoek aan de expositie "Het kasteel van Capelle 1275-1525" in het Historisch Museum.

Dr. J.W.Verkaik verzorgde de rondleiding en vertelde over de historie van de Middeleeuwen. Met grote aandacht werd zijn uitleg gevolgd, te meer daar ook de geschiedenis van Nieuwerkerk diverse keren ter sprake kwam. De bezoekers uitten hun bewondering voor het tentoongestelde.

Het bestuur roept de leden op aan de uitnodiging gevolg te geven.

Onze adviseur dr. J.W.Verkaik in gesprek met de voorzitter van de Historische Vereniging Nieuwerkerk aan den IJssel

LIJST VAN BESTUURSLEDEN EN ADVISEURS

S.Elhorst	voorzitter	tel. 4505660
H.G.Gerritsen	secretaris	4505981
Mevr. A.Swets	penningmeester	4506883
P. v.d. Vaart	2e penningm.	4506650
T.Verkaik	depothouder	4519552
C. van Beusekom	beheerder	
	Historisch Museum	4422440
A.Huisman	lid	4506186
J. de Gier	lid	4504845

Adviseurs:	
A.M. den Boer	0180-314870
dr. J.W.Verkaik	4505396
H.Nijman	4583349